

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér példányra 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A modernség.

Igéző hatalommá lett a modern kultúra. Vivmányai szívünkbe rajzolódtak, megejtette lelkünket teljesen. És csöppet se csoda! Óriási haladást tettünk a múlt században. A természettudomány átkutatta a kozmoszt, bevilágított a természet műhelyeinek leglejtettebb zugába. A technika rabigájába hajtotta a természeti erőket. A gazdasági haladás szembeütköző méreteket öltött. Győzedelmi ünnepeket ült a materiális kultúra, olyat, aminőt a világ még nem látott. Mámorosak, részegek lettünk e diadaltól, elbódultunk, elkábultunk e kultúra virágainak illatától s mély megilletődéssel emeltünk kalapot a tudomány előtt, mely ily mesés eredményt volt képes felmutatni.

De ennek a kultúrának minden áldása mellett is nagy hibája volt: felszabadította a hitellenség démonát. A modern »tudomány« detronizálta az Istent, a vallásos világnézetet ráporcköltötte a gyermekesnek bélyegét, letagadta a metafizikát, sába dobta az erkölcsi törvényeket s új erkölcsi törvénytahtát készített: minden csak relativ, minden meg van engedve, minden fejlődésben van. Kinevetve a vallásos meggyőződést, hivalkodóggal lekicsinyelte az Istenbe vetett bizalmat, sárba tiporta a legszentebb eszményeket, melyekért hajdan oly sok vér folyt, Istenítette a természetet, a lét problémáját a természet-tudomány, chemia és technika lételeivel bogozta, a lélek létezését tagadta, az ember eredetére vonatkozó hipotéziseket megdöntetlen igazságnak hirdette, az embert a legtekélyesebb állatnak nyilvánította, a gondolatot az agyatomok mechanikus mozgásának hirdette.

Mesék a szerelemről.

Irá: Kontler Gyula.

II.

A rébusz kisasszony.

Térdelttem előtte.

Ó hallgatott; álmodott valami fájó, kínzó álmot. Szemeit nyitva feledés azok a ragyogókék szemek most úgy hatottak, mint holmi matt szürke mázolt gölyök.

Mellé ültem. A vén pamlag minden roszdás drótya csikorgott, ropogott minden érzetkék, de ő álmodott azért tovább. Éreztem, mint feszül túrelmem hurja a pattanásig s mint fogy józanságom: végül oda tapadt ajkam az Övéhez. A meleg hű érintése felébresztette: Őt is. Nem védekezett, csak valami szent, nagy fájdalomat sugárzott — reám emelt szelíd, kék szeme. Nem szólt most sem, de szinte hallottam:

— Miért tette, ó mondja — miért tette? s lecsukta hamvas pillait.

A mélységes hallgatás elkábított; öntudat nélkül vontam magamhoz; csókoltam; szívam izzó lehetett: mig ittas nem lettem a boldogságtól.

— Szeretem! — Szerettek! — Szeretsz? susogtam lázasan s karjaim, mint vaskapcsok szorították.

— Az istenért, — meg akar ölni? Ne bántson! ...

Ezen merő materializmus következménye volt a test kultúrája. A sport, a bőr ápolása, az arc szépítése: ezek voltak a bálványok. A meztelenség kultusza orgiákat ült. S mi lett az eredménye ezen testkultúrának? Csodálatos! Az emberi test meggyöngült, az emberi szervezet megröppant, mert a test mesterkélt dédelgetése mellett elhanyagolták a lelket. Még Zola is kénytelen volt bevallani: »Napjainkban az emberi test bomlásnak indult. A naturalizmus fanatikusai, a materializmus szövívői egyértelműleg konstatálják, hogy az emberi szervezet minden test-kultúra, tudomány és sport dacára csenevész és beteg. Betegebb mint valaha volt.

Es e jelenség egészen természetes. A modern kultúra csak külső kultúra volt. A lelket, a lélek szükségleteit ignorálták. Az önmegtartózkodást, önfekezést félszeg, örömtelen aszkézisnek minősítették. E felfogás csakhamar megérellelt anyar gyümölcseit. Szinte megjedünk a meztelen naturalizmus, vigasztalan pesszimizmus és durva materializmus okozta ridegségtől, kiételégtől, sivárságtól. Szaharában bolyongtunk, lelkünk nem lett oázis. Busan, csüggelegen néztük a lélek elsatnyulását. Ugy látszik, már a modern kultüreberek agyában is derengeni kezd s a jóhiszeműek beismerik, hogy célt tévesztettek. Mind égetőbb a vágy, mind hangosabb az óhaj: az anyagi kultúrán kívül lelki kultúrára is szükségünk van.

Es méltán. Szabadságot, békét, életet akarunk! Élni akarunk nemcsak test, de lélek szerint is! Lelkünk türelmetlenül követeli a maga jogát: az idealizmus régióban való szárnyalását, az Istenhez való közeledést! Lelkünk elhanyagolása mellett utazni koldusok vagyunk és erkölcsileg a posványban

letrengünk akkor is, ha fizikailag a repülőgépek a felhők közé emel. Szívesen vagyunk a fejlődő és haladó kulturprocessusnak munkásai, de lelketlen gépei nem akarunk lenni!

Megrészedtünk az anyagi kultúrától, de mert egyoldalú volt, meg is csömörlöttünk tőle. Ellaposodott az életünk s most már tartalmat, harmóniát keresünk.

Már szöfött egy évtizeddel bejelentették, hogy a modern tudomány csöddöt mondott. Hirdették, hogy boldogabb teszi az emberiséget és a tudomány minden lépésére szaporodott a boldogtalanság. Az üres lelkek életuntusa, fásltsága, undora.

A modernség még küzd. Még nem adta föl fellegvárait. De csapatja csüggedő s újra az idealizmus foglal tért irodalomban, művészetben, tudományban, társaságban. Fialat társadalmi óriásaink nem számíttanak. Ők messze vannak a modernség áramlatától, akarhogy ágálnak, hogy a haladásnak tartanak fátylát.

A törvényhatóság közgyűlése.

Zalavármegye törvényhatósága folyó hó 13-án Arvay Lajos alispán elnöklöte alatt közgyűlést tartott. A közgyűlésen a következő muraközi vonatkozású tárgyakat intézték el: Matkovics Lajos belicai volt körjegyzőnek befizetett nyugdíjárulékát visszafizetik; a parlaki szolgabírói hivatal személyzetének kérésére a hivatalos órák egyhuzamban való tartását megengedték.

Csáktornya képviselőtestületének a Rákóczi-utca csatornázása, Víziszentgyörgy képv. testületének a második tanítói állás javadalmazásához való hozzájárulás, Drávaludm képviselőtestületének ingállan eladása, vétele és kölcsöntelvétele, Ligetvár képviselőtestü-

— De igen s erőm minden legkisebb parányával is vontam magamhoz.

— Beszélj! Látod, hogy szeretlek, imádlak; a felséges Istenre kérek — beszélj... S beszélt... Mint a lány furulya hangja, oly mélabús volt minden szava; lelkembe markolt minden panaszos szó, mely elhagyta vérpiros ajkát. Csak összefüggéstelen mondatokat hallottam, úgy elfoglatl ő — s annyira guszban tartott a szerelmi láz.

... Olyan maga is, mint ő: az a gaz... hűtlen... Így kérdezte. Ő is... Szegény kis fiam... Így végezte...

— Sári! megölöm azt az embert!
Fel pattant mellőlem, mintha kigyó marta volna meg; vadul gyűlölettel mért végig; hangja fénytelen volt, kongott.

— Menjen mellőlem! Megtudná ölni a fiam apját? Takaradjék!

Jó, megyek Sárika, hisz mit is keresnek itt? Szeresse csak tovább a gazt... a csábítót... Visszatartott!

— Ne menjen még se. A bölcsőhöz vezetett, hol édesem szundikál egy szöke, telt képű baba — a fia. Mőgém állt, vállamra szorítá átát.

— Volna szive árvtá csinálni az — én fiamból? ... Ebből a gyönyörű aranyos kis minden-ségből? Kikapta a ríngő bölcsőből a csöpp vi-káncoló babát s csókolta, becézgette. Majd újból hozzám fordult:

— Volna szive, no mondja? ... Volna, no — mondj? ...

Megcsókoltam kezét s futottam, mert föjtött a meleg lég s a gyűlölet...

A kis szoba, hol naponkint csak kettesben találkoztunk, alig volt pár négyzög méter. Ágy, rozsdás plékhállya, felrepedezett furnérozott asztal, meg egy fogas volt az összes burtorzata. Szék nem volt, nem is kellett, hisz állva is gyönyörű képét tudtak szöni a — mi jövnőknek.

Vagy leültünk az ágyra. S mikor érintett filigrán testének perzselő melege: megszüntem reális gondolkodni, csak az idealizmusnak éltem, szerettem.

Emlékszem, Sárika egyszer panaszkodott is, de csak egyszer... Elköltötte az apja a pénzt, mit a fia kapott havonként. Ép 20 koronát s nem vehetett tőli ruhát a fiának. Mődelelt elkeserítte ez a dolog a kis Sárikát s mintha a világ legkö-zönségesebb témájáról beszélt volna, úgy adta elő:

— Szeretsz engem?

— Van okod hogy kétkeljed? — kérdeztem.

— Mondjunk nincs. De hallani akarom...

— Nagyon, kimondhatatlanul szeretlek!

— Én pedig nem... Isten bizony nem szeretlek túlságosan, de...

— De?

tének ingatlan vásárlás, Alsódomború képviselőtestületének a közs. faiskola kezelése s az alsódomború körjegyzőségekhez tartozó községek képviselőtestületének a bor- és hús-fogyasztási adók kezelése és a beszedési jutalek hovatördítése tárgyában hozott határozatait jóváhagyta a közgyűlés.

Hasonlóképpen a beadott felelőzés figyelembevételével a közgyűlés Tüskeszenti györgy községnek az évi togyasztási adó biztosítása, Alsóhányfalva községnek ingatlan átengedése tárgyában hozott határozatait feloldotta.

A rákánizsai vásár áthelyezési ügyét pártolólaj terjeszti fel a közgyűlés a miniszterhez. Továbbá jóváhagyta Kotor községnek a községben, a délvásúti állomáson feleltandó rakodó állomás költségéhez való hozzájárulás, Muracsány községnek a 44. sz. murahid újrapítése céljából szükséges ingatlanok átengedése, a csáktornyavidéki körjegyző fizetés és lakbér ügyében, Muravid községnek ingatlan eladása s a kisszabadkai körjegyzőséghez tartozó községeknek az anyakönyvi díjak hovatördítése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait.

Végül feloldotta, illetőleg megsemmisítette Muracsány képviselőtestületének a róm. kath. plébános karcgabona járandóságának megváltoztatása tárgyában hozott határozatát, ellenben Kotor képviselőtestületének szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Tudnivalók a vérhasról.

1. A vérhas hasfájással és hasmenéssel kezdődik.

A beteg ürüléke kezdetben vizes, később nyálkás-véres, majd genyvedéses.

2. A vérhas veszedelmes, ragadós betegség; a veszedelem a beteg ürülékében rejlik, tudniuk ebben van az a ragály, amely, ha emberbe jut, vérhas betegséget okoz. Ez a baj a betegről ragad át más emberre, de megkaphatja az is, aki a beteg szennyesével, bepiszkolódott ágyneműjével, evő-ívó és egyéb eszközeivel bánt; megkaphatja továbbá az is, aki olyan étellel, vagy olyan vízzel él, a melyet a beteg vagy ápolója szintén használ. Sokan betegedhetnek meg különösen akkor, ha a beteg ürüléke, mosó- vagy mosdóvízbe, kutba, forrásba, vagy egyéb ivóvízbe jutott, a melyet sokan használnak.

— Volna egy mód, melyel megszerezhetnéd testemet, lekemet. Pusztítsd el a fiamat!

Valami jeges, hideg áram futott végig ereimben; bámultam.

— Te tudnál szerezni mérget, mert nekem nem adnak. Aztán meghalna a kis Bétuska. Jobb is lesz úgy, szegénykém legalább nem fázik. Elköltötte a hitvány apám a ruha árát... Megölöd? Ajkára szorította a kezemet.

— Hallgass, az istenért ne folytasd!

— Pedig meg kell tenned, ha azt akarod, hogy a tiéd legyenek.

— Mered ezt mondani? Te mondd ezt, a fiad anyja? Nem szorítja torkodat még a lelkiismeret szava?

— De miért? Szébb halál a mérgezés, mint a megfagyás.

— Sárka! Te... te, nem nő, hanem démon vagy; érted? — démon!

Te meg gyáva fickó. Tudtam, hogy ide jutsz kedves fellengős ifurkám... Remélem, nem alkalmatlanokodik az úr majd többé, hisz nekem olyan kell, ki tettel s nem szóval szeret...

Egy év múlva találkoztunk újból. Tanulmányaimmal elfoglalta utam a lefüggönyözött szobában. Kopogtak.

A betegség leginkább azt fenyegeti, aki gyomrát romlott eledellel, szeszes itallal, éretlen gyümölcsselel, nyers zöldséggel, vagy egyébbel elrontotta; továbbá az, aki magát s lakását tisztáltnul tartja és zsufoltan, azaz sokadmagával szűken lakik

3. Vérhasban szenvedő, vagy arra gyanus beteget az előjárásnál be kell jelenteni, az egészségesekeiktől elkülöníteni, gondosan ápolni s orvossal gyógyíttatni. Mindezt a legbelyesebb módon közhívtan lehet fogatosítani, ahol hamarabb is gyógyul a beteg.

4. A vérhasban szenvedő — ha csak teheti — edénybe ürítsen. Ürülékét fertőtleníteni kell, azaz ártalmatlanná tenni úgy, hogy meszel, vagy az orvos rendelte más fertőtlenítő szert öntenek hozzá.

Aki a beteggel bánt, gondosan mosakodjék, még pedig valahányszor a beteggel dolga volt és ne egyék, ne igyék a beteg szobájában.

A beteg felgyógyulása vagy halála után szobáját mindenestől ártalmatlanná kell tenni, nevezetesen: a szobát (a szoba földjét is) kimeszelni s tisztogatni, a beteg szennyes ruha-, ág- s fehéreneműjét, továbbá használatban volt minden eszközt kitözni, kimosni, némeley tárgyat — ha az orvos szükségének tartja — megfelelő szerrel fertőtleníteni, a győgyult beteget pedig meleg vízben szappannal jól lemosni.

Valamint az ürülékhez, úgy a mosó- és mosdóvízhez is — mielőtt kiöntik — meszel kell keverni bőségesen s így hagyni körülbelül két óráig.

5. A vérhasból úgy óvhatja magát az ember, ha sem a beteggel, sem a betegség közben használt tárgyival nem érintkezik és gyomorrontó eledeltől tartózkodik s evésben, ivásban mértékletes; továbbá, ha saját magát, ugyszintén elejét, vizét s minden edényét tisztán tartja, lakását pedig szellőzteti s gondosan tisztogatja.

K Ü L Ö N F E L E K.

A viszhang.

*Szembe álltam egy szikla orommal,
Időviselt barna volt fala,
Fenn a csucson kereszt, rég kitörve,
Lakánál egy pásztor kunyhaja.*

*Átkiálték próbaként talára,
Hogy pattan le onnan majd a szó, —
Keresgélve agyamban sokáig:
Odaszólni mi is lenne jó?*

— Tessék!

Ő jött; vezette a fiát. Erős, pufók. gyerek lett belőle. Feltűnt nekem, hogy künn szinte tik-kasztó a meleg s ez a gyerek meg téli ruhába, kamásliba, prémes sapkába van bujtatva. Sárka, mintha mi sem történt volna köztünk, nyakamba ugrott s jobbról is balról is cupp-cupp. Majd büszkén mutatott a fára:

— Nézd! Megöött. Mi?

— Meg! — feleltem meglepetten. De... de kérék, hát megél, éltek?...

— Ha ha! minő kérdés? Egészségesek vagyunk mindketten, miért nem élünk?

— Már tán nem emlékszel? Tudod, hogy nem volt téli ruha, elkéseredtél, meg akartad mérgezni...

Ujból kacagott, hogy majd kicsattant az arca.

— Nincs téli ruhája az — én fiamnak?

Nézd csak, ép 20 — koronát ér, mi rajta van.

— Szóval nem pálinkáztá el a pénzt az apád?

— Dehogyan sem; de a picikém apja újból kifizette.

— Ahá! szóval jóbarátok lettetek újból? kérdeztem nem minden gyurkó nélkül.

— Mi lett vége? ... Mondtam én neked valaha, hogy nem vagyunk jóbarátok?

... S azt mondják, hogy nem produkál rébuszokat a XX. század.

*Végre atán rimben átkiáltam:
Mondd meg nekem mohos sziklafal,
Leszek-e már valahán boldog,
Vagy csak ha majd a sír eltakar? "*

*A sziklafal zavart kusza hangon,
Szólni kezdett, a szél hordta sét:
Töredexve jutott el csak hogyan
„Echo“-tól a visszahangzó beszéd.*

*Elejből árva szót se hallék,
Vihar szárnya kapta el hamar,
Csak a vége, e szomorú jóslat
Ért el hozzám: „majd ha sír takar.“*

Zombory Gyula.

— **Kinevezés.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Schiller Vilmos kórházi segédorvost a perlaki áll. szemkórház igazgató főorvosává nevezte ki.

— **Esküvő.** Popovits Emil máv. fogalmi hivatalnok Dugoson f. hó 14-én esküdött örök hűséget Fiumében Kovatsits Cecília dugoseloi máv. pénztárkezelőnek.

— **A légrádi állatdíjazás.** A Légrádon f. hó 7-én megtartott tenyészállat-díjazás élénk érdeklődés mellett folyt le. A felhajtás ugy mennyiség, mint minőség tekintetében kielégítő volt. Felhajtottak 23 db. tehenet és 64 db. üszőt. Összesen 640 K díjat osztottak ki, melynek tekintélyes részét (450 K) a földmívelésügyi miniszter által folyósított állami-díj képezte. Diszoklevelet kaptak Fábrián Gyula légrádi plébános az egész bemutatott tenyészeteért, Oszten Lajos légrádi lakos 1 db. tehen után és Mráz Kálmán nagykanizsai lakos 14 hónapos üszője után. Pénzdíjakok voltak tehenért: Salamon István, Rántics Imre, Lubics Antal, Ferenci Kázmér, Garangya Mihályné, Lutterschmidt Mátyás, K. Szabó Miklós, Pöcsét István, Vanits János. Üszök után: Oszten Lajos, Polai György, Auer Ferenc, Lukács Ignác, Matisa András, Pöcsét János, Lutterschmidt Mátyás, Topolovetz Mihályné, K. Löffler Jánosné és Salamon István. Az állatdíjazást a Nagykanizsai Gazdákör képviselőtársaságának Vízlendvay Sándor elnök vezette. A díjazás befejezésével társaságát elvett.

— **Hadik-múmia.** A Hadik-múmia nem-sokára rendeltetési helyére — üvegkoporsóba kerül. Az Alsólendvai Híradó buzgósgából összegyűjtött 1000 K egy részéből mellő elhelyezés jut osztályrészül a sokat hányattot múmiának. Másik részéből misealapítványt létesítenek, melynek kamataiból évenként Hadik lelküdvért misét fognak szolgáltatni a Szentháromság-kápolnában. Az utolsó vég-tisztességet összel adják meg az egykori lörkverő viléznék, melyre a Hadik leszármazottait is meghívják. Az ünnepély előkészítésére bizottságot küldött ki Alsólendva képviselőtestülete.

— **Tűz.** Muraszerdahelyen tűz volt múlt héten. A tűz Toplek János udvarán elhelyezett szalmakazalból indult ki s csakhamar átcsapott a közeli lakóházra s pajtára. Majd a szomszédos épületre harapódzott el. A tűzet csak késő este voltak képesek elfojtani, amikor 5 lakóház, 12 pajta és sok melléképület esett a tűz martalékául. Sok állat is elpusztult. A kár 12730 K-ra rúg, a miből biztosítás útján csak 6170 K térül meg. A kárvallottak Robb Imre, Toplek János, Bután Ferenc, özv. Vugrinec Elek, Lecsek Mór, Lecsek Imre, Bakacs Antal, Szováry Elek, Belső István, özv. Robb Mária, Robb András és Debelec József gazdák. A tűzet itt is elejtett gyufaszál idézhette elő; más ok nem fog fenn. — A muraszerdahelyi tűzvédelmi társaságban Csáktornyán azon téves hír terjedt el, mintha a csáktornyai tűzoltótestületet hívta volna segítségre Muraszerdahely s az nem

jelent meg. Az igazságnak megtevelően le-
szögezzük, hogy tűzoltóink semmiféle ér-
tesítést nem kaptak a tűzesetről, ha pedig
egyesületünket segítségül hívták volna, —
ami akár teleton, akár sürgöny útján gyorsan
megtörténhetett volna — úgy tűzoltóink a
legnagyobb készséggel akár külön vonaton,
akár pedig a délután 4 óra 26 perckor in-
duló vegyesvonattal siettek volna a tűzvész
által sújtott Muraszerdahely segítségére anyi-
val is inkább, mert sugárosztóval s 250 m.
nyomótömlővel ellátott mozdonylecskendőjük
állandóan indulásra készen áll, másrésről a
vezetőség tisztában van a tűzoltók ke-
dezvényes szállítása tárgyában kell belügy-
miniszteri rendelettel is, mely szerint: tűzoltók
és azok szereinek közönséges vonatokkal
továbbfűlésához személy- és kilométerenkint
2 fillér, az utóbbiakért kocsis és kilométer-
enkint 16 fillér a díjtétel. Külön vonatokért
pedig vonatkilométerenkint 2 korona a mér-
sékelt díjtétel, mely illeltek hitelezetnek,
sőt rendszerint el is engedtelnek.

— **Elűtötte a vasúti sorompó.** Majd
hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt
mult kedden a 38-ik órház vasúti sorompója
miatt. A sorompó fel volt huzva, de ép akkor,
amikor Vukovics Ferenc ökrös szerkével
alatta át akart menni, leeresztették. A szerék
azonban a sorompó sulya alatt felfordult, a
kocsis meg eközben oly súlyos sérülést szenved-
tett fején, hogy orvosi beavatkozásra volt
szükség. Az ökrökben, szerékben s az alma-
musital megtöltött 2 hektoliteres hordóban
nem történt kár; de a drótsorompó részben
összetört, részben összevissza görbült. A szer-
kér Imrey Ferenc kisszabadtai esperes-plébá-
nános tulajdona.

— **A cukorka és csokoládé drágább
lesz.** A magyar és osztrák csokoládé- és cu-
korkagyárosok Prágában tartott ülésükön el-
határozták, hogy kilogrammonként egyszé-
re husz fillérrrel emelik föl gyártmányuk
árát. Ez az áreresés azonnal életbe is lépett.

— **Betűréses lopás.** Horváth János fel-
sővidfalvi lakos fakamrája már nem egy
esetben szűrt szemet éhenkórászoknak, akik
nek az abban felhalmozott élelmiszerekre a
foguk fáj. Így ébredt e hó 14-én is Horváth
arra, hogy fakamrájának hátsó falát éjjel
kibontották s belőle búzát és rozstól elvittek
56 K értékben. A megindított nyomozás ki-
derítette, hogy a tettesek Szobi István drá-
vaszentiváni és Sollics Imre felsővidfalvi
lakosok voltak, akik nemcsak Horváth Jánost
rabolták ki akkor éjjel, hanem már előtte
való éjszaka Gradiscsai Albert drávaszentiváni
tengeriszárítóházából is vagy 84 K értékű
csőves tengerit loptak el. Ugyanekkor kitűnt,
hogy a lopott jószágot Czumpf Ernő drá-
vaszentiváni szalócás vásárolta össze, akit így
orgazda címén helyeztek vád alá.

— **Gyújtogató vonat.** A nagy száraz-
ságban a robogó vonat is megkövetelte ál-
dozatát. A karos Löbi Mór helybeli kereskedő
volt, akinek a vasúti töltés mentében lévő
trágyadombját az Alsóendva felől d. u. 3
óra 20 perckor jövő 6412 sz. vonat meggy-
újtotta. A tűz a mozdony kéményéből
kirepült tűzszikrából támadt, mely a trágya-
domb körül lévő száraz füvet lángra lobban-
totta. A tüzet csakhamar eloltották, anélkül
hogy kárt tett volna.

— **Vesztegzár feloldás.** A járványosan
fellépett száj- és körömfajás miatt elrendelt
zárlatot egymásután feloldják. A járási fő-
szolgabíró előterjesztésére legújabbán Stridó-
vár, Bányavár, Cseresznye, Ligetfalva, Vizi-
szentgyörgy és Muraszerdahely községeket
oldották fel a zárlat alól.

— **Tűzek.** A vöröskakas sorjába felke-
resi a muraközi községeket. Mult pénteken
Viziszentgyörgyön, szombaton Murasiklóson
pusztított a tűz. Viziszentgyörgyön Sopár Ist-
váné telken, garázdaoldaltól nemcsak a
lakóház, de a melléképületek s a bennük lévő
takarmány és gazdasági eszközök is elégték.
A kár 1885 K-ra rüg. — A tűz Sopár tá-
volléte alatt ütött ki, miközben a mezőn
kőest kötözött. A tűz okozója 4 éves Rafael
nevű fia volt, aki a pajta mellett lévő szalm-
makazalnál játszott. — Murasiklóson Rihta-
rec Mihály szerűs kertjében gyuladt ki egy
szénaboglya, melytől a szénaspajta is lángot
fogott. Nemcsak a pajta, de a benne lévő
takarmány és gazdasági eszközök is elégték.
A kár 740 K-ra rüg. Ezt a tüzet alighan-
nem kénes gyufa idézte elő, mely a nagy
melegben, valószínűleg a tyukok kaparása
következtében meggyuladt és felgyújtotta a
gazdaságot.

— **A haladás útján.** Minden idők kultúráját
a fejlődés élesztette. A »Kultura« folyóirat fejlé-
dését pedig a maradandó irodalom és alkotó
művészet kísérő tökéletesedésében. Ha futó pillan-
tást vetünk az alábbi tartalomjegyzékre, csupa ismerős
névre bukkanunk, oly nevekre, melyek kultur-
terjedésünk egy-egy lépcsőjét képezik; oly
írókra, kikkel szives örömsét foglalkozunk, kiknek
munkáiban gyönyörűségünket leljük. A »Kultura«
nemcsak hézagpótló, de határozottan irányító folyó-
irat, mely egészséges irodalmat ápolja, főtartója
és terjesztője. A 11. szám tartalma a következő:
Haugy Sándor: Petőfi Dante földjén. Gy. Kocsis László:
Ha megindul. Homok: Mikor az asszony sir. Kárpáti Aurél:
Manonak Lux Terka: Irodalom a vidéken. Tábori Kornél:
Lejélelték. Koveskúti Jenő: Fátám Ragyogsz... Lakatos
László: A pesti asszony. Ámon Vilmos: Az idegasszony.
Havas Zoltán: Deux Poètes Buky György: Versek. Bányai
Károly: Gyermekkorai bűnök. Betta: Ellenéges lelkek. Har-
sányi Lajos: Balatoni levegőben. Tallósé évek. Hangay Sándor:
Művészeti krónika. Spitz Erich: Pozsony és műemlékei.
Zsírky János: Jegyzetek. K. P. e. k.: Bódi Balogh László: A
varrónő. Kertészleány. A modellé. Felsőközlő nő. Szöveg-
képek. Szalay Pál: Könyvviszok.

— **Ellenőrzési szemle.** A népelkelési
ellenőrzési szemlét a Csáktornyai járás terü-
letén okt 12 és következő napjain tartják meg:
12—14-ik napjain Csáktornyan, 16—17-én
Stridóvároton lesz az ellenőrzési szemle, és
pedig 12-én Csáktornya, a csáktornya-vidéki
és bottornyai körjegyzőségek, 13-án Dráva-
vásárhely, Drávacsány s a belcái körjegyző-
ség, 14-én a drávanagyfalusi, murasiklósi
s a viziszentgyörgyi körjegyzőség népfelkelési
jelentkeznek. Okt. 16-án a felsőmihályfalvi
és muraszerdahelyi körjegyzőség, 17-én a
Muraszerdahely és stridóvári körjegyző-
ség közönségesen tartózkodó népfelkelők tar-
toznak jelentkezni.

— **Földrengés Muraközön.** Vasárnap
reggel 7 óra 15 perckor földrengés vonult
végig Muraköz területén Nagykanizsa ir-
nyában. Két földlökés volt érezhető, melyt
erős földalatti dühörgés követett. A lökések
északról dél felé húzódtak. Alsódomboron
esős réngés volt, mely néhány másodpercig
tartott. A földrengést erős földalatti moraj
követta. A csendőrségi laktanya fala és me-
nyezete megrepedt. Légrádon megismétlődő
földrengés volt érezhető, melyet felemletes
dühörgés követett. A lakosság ijedten menek-
ült az utcára, de csakhamar megnyugodott.
A földrengés általában nem okozott kárt.

— **Horvátországban nincs kolera.** Zala-
vármegye alispánjától beérkezett távirati ér-
tesítés szerint Horvátország területé kolera-
mentesnek jelentetik ki hivatalosan. A kolera
tudvalevőleg a Varasddal szomszédos
Fahnic hegyen mutatkozott s maga után
vonta a Dráva hidjának és a Dráva partjának
szigorított őrzését. A rendelet természetesen
a zár feloldását is jelenti, ami minden-
esenre első-orban a mi járásunk megnyug-
tatására szolgál.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők leg-
közelebbi képesítő vizsgái Sopronban okt.
hó 1-én délelőtt 9 órakor a Sopron városi
villanytelepen fognak megtartatni. A kellően
felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker.
iparfelügyelőséghez küldendők. Deák-tér 8.**

— **Magyar Fügyelő.** Szokatlanul gazdag tar-
talommal jelent meg 18. száma, amely Tisza István
és Herczeg Ferenc kitűnően szerkesztett folyóira-
tának újabb emelkedését jelenti. A lap élén ta-
láljuk Andrassy Gyula grófnak az érdekes polémi-
áját, amelyben Réz Mihályon »A magyar parla-
mentarizmus« című tanulmányával foglalkozik.
Andrassy Gyula grófnak az első cikke egy nagyobb
szabású cikksorozatot kezd el, amelyben a kérdésről
vezető politikusaink egymásután részt fognak venni.
Roszner Ervin báró befejezi sorozatos munkáját.
»Sajtó és szellemi munka« címen Kenedi Géza
dolgozatát, amely a sajtószabadság kérdéséhez nagy
bátorsággal és objektív becületességgel szól hozzá.
Liszt Ferenc emlékének szentelt Lovik Károly a
maga megemlékezését. Farkas Pál »A római köztársaság
alkotmányváltása« címen igen érdekes
tanulmányban ismertet a bizonyítékokat, hogy a
köztársaság bukásának idején Rómában mindazon
szellemi áramlatok megvannak, amelyeket ma egész
szépen utjaink tartunk. A szépirodalmi részben Bailla
Ignác »Medio evo« című hangulatos novelláit
olvassuk. A gazdag és elmés »Feljegyzések« rovat
egészíti ki a mai számot. A Magyar Fügyelő előzete-
tési ára negyedévre 6 K. (Budapest, Andrassy-ut 10.)

— **Verekedő atyafiak.** Még nem is
szüretelnek s már most nélkül is fejükbe
száll a jó falusi atyafiaknak a virtus. Alig
mulik el vasárnap, hogy tömeges verekedé-
sekről ne szójlon a krónika. Így Benicz
Magdolna murafüredi lakosi Jug János ugyar-
oltani bíróság verte meg annyira, hogy ügyük
a bíróság elé került. Hasonlóképpen Határórs
határában is verekedés volt mult vasárnap,
amikor a nép Polstrauból mise után haza
felte tartott. Novák Mihály határórsi legenda
látta el Jambrovics Jánost annyira, hogy
utóbbi orvosi láttelet alapján Novák Mihályt
a csáktornyai járásbírósnál a csendőrség
útján feljelentette.

— **Koritncyai ásványvíz.** Amint értesülünk,
ezen kiváló gyógyvíz e napokban friss töltésben került
a piacra. Nem akarjuk elmulasztani, hogy tisztelt
olvasóinknak figyelmeztetést tudunk mondani ha-
zánkban páratlan gyógyvízre fel nem hívjuk. A
koritnciai ásványvíz különösen jó eredménnyel al-
kalmaztatik: idült gyomor és bélhurut, gyomorhá-
nyás, gyomor és bélgörcs, máj és lépduaganatok,
aranyeres bántalmak és idült székrekedésnél, va-
lamint sárgaságnál, cukorbetegség és húgsavas
diath-sis ellen. Egyuttal a legbiztosabb szer a
vakbélgyulladás megakadályozására.

— **Verekedés.** Novák Ferenc, Novák
János királylakti, Perger István és Novák
Ferenc felsődombori lakosok mult hűten
Gulla György felsőmihályfalvi lakost, amikor
Vargahegyről jövet haza felte tartott, Farkas-
hegy határában megtámadták s alaposan
megverték. Gulla György súlyosabb termé-
szetű sérüléseket szenvedett s ezért a tet-
tesek feljelentettek.

Köszönetnyilvánítás!

Mindazoknak aki forrón szeretett, gyer-
meinknek illetve testvérünk természetén mely
fájdalmunkat részvétükkel némileg enyhítet-
ték, fogadják ezúton is nálás köszönetünk
nyilvánítását.

A gyászoló Novák család.

Szerkesztői üzenet.

X. 1. Köszönjük a meglehetősen érdeklődést és még inkább
az érdekes és súlyos adatokat, melyeket rendelkezésünkre
bocsátani sziveskedett. Azért köszönjük, mert csakis akkor
lesz eredménye akciónknak, ha adatközlő rendelkezünk.
Ezzelk pedig csakis Önök szolgálhatnak, akik a nép között
éinek s esetről-esetre tetten érik a legveszedelmesebb tolvaj-
jokat, akik fiaikat idegen előtt imádkozni tanítják.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa
rađunaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Par reči od kolere.

Pokehdob je i prinas vu našim orsagu podigla gori čudotvornu glavu kolera tak, da su već nekoi sgrabili življenje od toga groznoga betega i poleg nepazljivosti. Naprimjer nekoi dan je jedan težak iz Dunaja za vadingu vodu pil, rekuć da to njemu nikaj nebude škodilo, makar je dobro znal, da vezda je to zabrajeno — drugi dan je već mrtev bil. Daklem smrti si je sam bil kriv. Punu ga takovih neverovanih Tomašov.

Najprije spišemo one zadaće, koje podpunuma moramo zveršavati, ako taj nepozvani gost se i prinas oglasi.

Kolera najveću jakost vu veliki vrućini ima, vu zimi malo sehne ili pak čistom prestane. Najleži oni opadniju vu koleru, koji su slaboga tēla, koji vu redu ni živiju, pijanci i koji se slabo hraniju poleg toga pak teško dēlaju. Koji vnogo žganice pijeju, njihova natura neprenese koleru.

Vnogiput tak doleti taj bēs, kak živan iz skritoga grma. Niti najmenje se ne čuti človek zločestu, pak samo skup opadne. Dobi veliku tiranje, bluvati počme, krć ga prime. Zalem velika žedja dojde, vustnice, nos i vuha pomudriju i mrzla postaneju; vu črēvi i vu žaludcu se velika bol i težnjav čuti i stēm betežnik s velikom mukum premine.

Drugda pak pred bešegom se huđu čuti človek, nē mu je niti za jesti, niti za piti. Mamicu ima i glava ga boli i stopram po času za par danov dojde nanjega tiranje.

Negda i znajveške kolere skerusi betežnik. Vnogiput se pripetilo, da doktori su

već zrekli, da nēga pomoći više, pak je betežnik odzdravil.

Kak se anda branimo, da vu koleru ne opadnemo? Na ovu pitanje budem spar rećmi odgovor dal.

I. Već jako zdavnja je rećena ta pravićna reć, dobro se bojati, ali ni se je smeti splašiti! Ou, koj se priplaši čuda predi dobi koleru, kak on koj se samo brani proti njoj. Čudaj slabeša je onoga natura koj se jako plaši, zato vu takovim dogodjaju mirni moramo biti.

II. Pred jēštvom dobro je ruke sopunum vu mlāćni vodi čisto oprati. Hrana navēk mora dobro skuhana ili pečena biti. Sirovu hranu nije smeti jesti. Isto i pečenoga kruha je dobro malo zažariti. Piti je najbolše precējanu vodu. Voda vu zatekjeni flaši naj stoji. Hasnovitu je vu vodu malo vina vlejati.

III. Vrata koleri su vusta, zato je potrebno vusta višeput na dan s čistom vodum splaviti.

IV. Pri pitvini i pri jelom reda moramo držati. Ako je žaludec zdrav, on sam zakole bacilaše. Betežni i priteršeni žaludec predi prime betega. Spameten človek vu takšnom vremenu ne ima gostovanje, karminu ili koline.

V. Nije smeti tēlu trapiti ili pak jako struditi. Tēlu makar vu zabavi, makar vu teškim poslu se strudi, čudaj je slabešu proti bešegu, kak poćijenu.

VI. Najviše pak je vredno, ako betežnike najedenput od stranimo, razmi se da i one, na koje samo samlju imamu. Šbog toga zroka svaka obćina i najmenjša negdi na strani silen špital ima. Ako ga takove

hiže nēga, iz deskah se napravi. Za taj špital naprē se moramu pobrinuti, jerbo taj beteg je takov, kak ogenj. Gđa nam je već na hrbtu, onda je već kesnu sim. tam skakati.

Jako je zabrajeno vu takovim položaju, da ljudi sirovi sad jēju, takaj dinje i vugurke.

Vu svakim betegu je najhasnoviteša velika čistoća. Uđurnu, zamazanu, smethivu i knāćnu stanje je postelja koleri. Zdravje samo vu lēpi čistoći more biti.

KAJ JE NOVOGA?

— **Zaruka.** Antauer Ištvan ljekarnik si je zaručil Zrinyi Margit gospodjicu, Zrinyi Karolj od csáktornjajske državne preparandije ravnatelja, i od naših novin odgovorni urednika kćer. Iz čistoga srca gratulēramo tak mladim parim, kak i roditeljem.

— **Umiranje.** Kantor Bernat mjestni krćmar je tekuećeg meseca 10-ga dana umrl. Kantor Bernat je u Budapeštu umrl, gđe su ga, kakti težkoga betežnika operērali, i za operacijom je za neštere dane umrl. Njegovu mrtvo tēlo su na Csáktornja donesli i ovdje s velikom sućutom na vekivećno mjesto spravili. Pokojni je od Csáktornja varaša virilišta i od Csáktornja-vidēki sparkasse ravnateljski član bil. Nek počiva u miru Božjem!

— **Premještenje.** Pećuški pošta- i brzojavravnateljstvo je Winkler Ferenc kapošvarkoga pošta- i brzojavćinovnika k csáktornjajsko pošta- i brzojav uredu premještil.

— **Varaški birov se zahallil.** Petrić Ignac, od Csáktornja varaša birov, koj je črez više cikluse kakti birov posteno i marljivo svršil svoju službu, i kojega su

Gizdava Marica.

Kotarski cancellista Antun Feros je naciñil tu bedastoću, da je nekoliko dni prije svog naimenovanja za officijala umrl, te je ostavil ženu sa dvemi kćerkami i neznatno malom penzijicom, koja je bila previše za umrieti, a premalo za živet.

Medjutim je gospa udova Ferošovka bila odrešita gospa, koju nije bilo moći posve lahko prignuti. Ona je previdela, da se sa tak malom penzijicom neda živet i dvie kćerke odhranjivati, pak pošto ona nije bila gizdavka današnje vrsti gospah, koje bi samo hotele komod živet bez diela, liepe po modi oprave nositi, gostuvanja davati, toplice pohadjati i druge takove stvari, koje mogu samo bogatoj gospodi biti, to je ona odprla malu trgovinu sa lagvenim kiselim zeljem, kvašenom repom, kiselim vugorki, ciklom, krumpirom. Klomu su se kod nje još dobivale cigare, duhan, sol, šibice, kosture, metle i druge fine stvari. I ovak je iz gospoje cancellistovke postala kramarica, koja je sebe i svoje dvie kćerke poštenim dielom hranila. Svriemenom je išlo sve na bolje,

jer gospa Ferošovka je bila dvojem oružjem oboruzana i to: čvrstim ufanjem u Boga i nenavadnom odrešitostju.

Trezika, starija kći, nije bila baš osbite liepote, ali je bila ljubezniva i marljiva, koja je materi verno pomagala u gospodarstvu i u njezinju maloj trgovini; suprotivno pako je mladja, Marica, za nekaj strašnoga držala, samo na to pomisliti, da je kćerka kramarićina. Ona je bila vrlo liepa i otmiena pojava, kojoj je samo princezka odieća manjkala. Još kakti mala dievojćica je bila uvijek onako nekako fina i nobl. A sada, kad joj mali nije mogla zmagati novac na elegantnu odieću, prijala se je službe u niekoj velikoj trgovini gospojinskih opravah, kakti pokusna dievojka, pak jer je bila vrlo liepo izrašćena to joj je svaka oprava vrlo liepo i elegantno stala, kojom je damam na oći pokazivala liepotu i elegancu nove mode, pak ju je to njezino zanimanje znalo i u najfinije salone varaške dovesti, a baš to je bila njezina želja: samo nobl i gospodski!

Pak kad se je onda u večer u svoj skromni stan povrnula te je prispodobila

onu materinu smrduću, zeljem i lagvenom repom napunjenu špelćniku sa onimi finimi saloni, u kojih se je po danu prenjavljala, onda se je čutila posve nesretno. A najviše je mrzila svoga šogora, muža sestre Trezike, koj je bil od meštrije vrtlar te je svojjoj punici pri kupovanju i prodavanju povrtelja, kakti stručnjak, pomagat. Ona nije mogla dokućiti, kak je moći za takovoga prošćaka zamuž poiti, dakako — Trezika o finoći nije niti pojma imala.

Od svoje strani je samo uvijek sanjala o finoj partiji, koju bi tobož radi svoje liepote morala postići. Često se je onda videla kakti zapoviedajuća milostiva gospa nad mnogobrojnom služinčadi, a pri tom su joj mnogi slućaji pred oći došli, gđe je neizmerni bogataš posve siromašku dievojku oženil, pak zakaj anda nēbi i kod nje mogel isti slućaj nastupiti

Tu je n. pr. bila plavovtaska krojaćeva Lujzika, koja je za niekog silno bogatog poljaka u Polsku zamuž prošla; zatim crnokoka Janica, koja je bila samo čohaška kći, pak je za niekog grofa u Beć prošla zamuž. Anda — za kaj se to nebi i njoj moglo

svi građanini poštovali, je od svoje službe zahvaliti. Tko će doći za njega, neznamo, nego ufamo se u tom, da od Csakotornja varaša građanini mortig budu mogli takvu osobu najti nač. stanovnike, koj bude na srcu imel sve one dele, kaj se tak za varaša, i za gradjanine na hasen doneše.

— **Zgazil je nje vlak.** Tekućeg meseca 14-ga dana se je strašna nesreća pripetila. On dan v jutro od Varazdina došavši zorni vlak je polag zrinjalvaiske šume, polag 28. brojne vahte sobom si je uzhitil jedna seljak kola. Na koli sedecu Mikó Matéovu suprugu je na smrt zgazil, a na Mikó Matéa je smrtno rane zrokuval, kaj sada u varazdinskim špitalu umira. Kućiaš je samo van letel iz kola, drugo se mo je ne pripetilo. Zrok je to bilo, da su na koli sedeci spali, i vahtar je nje ne opomenal, da se vlak približava, na dalje i to, da rano na onim putu ne ima željeznica pregradu. Izragu proti željeznici, i proti vahtaru su podgli.

— **Učiteljski sabor.** Medjimurski učitelji budu v oktober mesec 3-ga dana na Felsőmihaljalva občini njivoga redovitoga sabora držali. Pred saborom će Ranteš Mejhert kirjaljtaksi državni učitelj v školi poučevanje držal. Na saboru bude Bakos Géza dr. csakotornjaiski kr. kotarski sudac od patronaž družtve, a Rhošocy Elek drava-vašarheljski državni učitelj od nedeljske škole pročítovanje držali. Na ovim saboru — kak to pozivanje svedoči — budu učitelji i svoje častnike zbirali. Ov sabor je već 38-mi. Na saboru će Brauner Lajos csakotornjaiski državni ravnatelj-učitelj predsjedati.

— **Nalog.** Kr. ug. ministar od školske poslov je Sabolci Antalku, daruvarsku Julian-učiteljicu, diplomérano građansku školu učiteljicu, mjestni građanski dievojački školi za punomoćnu učiteljicu vanredil.

— **Dražesa bude šibica.** Komaj kaj su zdigli od duhana cienu, već se takvi glasi čuju, da će šibice državni monopolum biti i cienu budu gorizdigli. Cienu budu ne vidljivo zdigli, nego samo od jedne škakulje hoćuju šibice na polovicu reducirati, tojest do vezda v jednu 2 fillérni škakulji su bili 45—50 šibice, u buduće budu samo 25 šibice, i cienu ostane 2 fillér. Ov monopolum bude orsagu desetmilion kurun

dogoditi, koja za ovimi nezaostaje niti najmanje u hepoti.

Medjutim se još do danas niti iz daleka nije nikaj sličnoga hotelo pojavljati, pak to ju je onda činilo, da je tim gorje volje postajala.

»Ja bi ipak hotela znati, kaj bi ti puca rada?« — rekla joj je jednog njezina mati — »moreš si za sreću držati, da si zdrava i da su ti svi kotrigi tiela cieti i zdravi, i da imaš krova nad glavom i nekaj za griziti i za obćeti. Gledaj jezero drugih, koje toga svega nemaju, pak za to još nekažu tak kiselo lice. Em bi čovjek moral pred tobom vujti, kad te pogleda; pak da sam ja Jagić Tonček — ja te više niti nebi poglednu!«

»Jagić Tonček — ili me pogleda ili ne, to je meni baš posvema sve jedno, — odgovori onak zabičeno Marica.

»Tak?« — No, ja pak bi rekla, da to nebi bila najgora partija, a k tomu ima svoju sigurnu službu i pravo na penziju —

»Puf! — varaški uredski podvornik! — Takovoga dohim još onda, kada budem petdeset godina stara.«

»Ti prenapeta guska hrlabla! — izlije

haska donesel. U budućnosti mortig već ne budu tuliko ognji, jer ljudi budu brščas bolje sparali i pazili na šibice.

— **Attentat prama Stolypina.** Prama Stolypin Arkadijevič Péter ruskoga ministar-predsjednik i naddvornika su tekućeg meseca 14-ga dana u Kievu, gde se carski dvor sada boravi, u kazalištu med igranjem krvnoga attentata načinili. Or odvečer za prvim pozorištu je mnista jednik iz svojega stanica dolišel na priz. gde je veselo govoril s ministar vojnih posalom. Med tēm je k njemu stupil jeden mladi človek, i skorom iz blizine je dvakrat na njega sprožil Browning-pistola. Obedv pucanj su od zadnja trelili Stolypina, jeden se je u hrbet zavrtel, a drugi pako je na ruki teške rane zrokuval. Stolypin se je pred carskoga stanica na jeden stolec srusil, onda se je zdignul k caru i prekrizil se je, već na zemlju se srusil. Ruski car, koj je to sve videl, doli se je žuril iz svojega stanica i polag Stolypina je stal, kojega su vezda već više velikaši okoli vzeli. A drugi, koji su u kazalištu bili, su na napadača jurisali, i samo redarim moci zahvaliti to, kaj su ga ne odmah zatukli. Napadač je jeden Bagrov zvani okršteni židov, i fiskaliuš kandidat, koj je samo iz politične zroke na Stolypina strelil. Ruski car je na smrtnoblodo stal polag njegovoga ministar-predsjednika krvavo tielo. Kada su Stolypina u špital odnesli, ovoga glasa je dal svojemu gospodinu: — Rečite caru, da je moj život njegov. Car ga je višekrat pohodil u špitalu, glasoviti ruski doktori su odmah opererali Stolypina, ali kugiju su mu ne mogli iz hrbta vanzeti. Med teške muke je tekućeg meseca 18-ga dana u jednim kievs-kim sanatorijumu umrl. Bagrov je uhitljen, i sigurno je i to, da ov napadač ne bude dugo na svištu zivel, ruski zakoni budu mu vre smrt odsudili.

— **Priestolonasljednik pri kralju.** Ferenc Ferdinand nadvojvoda je u minucem nedelju vu Beču pri kralju bil na izpitivanju. Izpitivanja je blizo 2 ure dugo trajala, i priestolonasljednik je javljenje delal od magjarske manövre. Kralju se je jako dopalo, kaj je soldački manöver tak lépo išlo. Ferenc Ferdinand nadvojvoda je drugi dan na vadasiu se putoval u Eckarštai.

se njezina mati na nju — »Tonček se stoji bolje nego mnogi činovnik; ali ti bi se rada milostivne gospe igrati, jeli, za da si svoje fine ručice gde nezamažeš? — A ja ti velim, — još si budeš jednoč za sreću držala, ako te bude Tonček hotel, ali on ti onda pokaze stražnja vrata. On dobi deset na jedan prst, danas su mužkarci na riedkom posijani, koji bi hoteli dievojk bez novac uzeti. . . . ili mozbit misliš, da bude Tonček na te čekal? — Ti ćeš si već tvoje rogeke skrhati. — Tak, — a sad svleci svoju nobl opravu, pak pomori Treziki rublje spravljati!«

Marica se je ravnici namrgodila, ali pred odričestom mamom je ipak imala respektla, pak je anda otišla u štiblec se preoblačit. Ali najprije se je pogledala u zrcalo: u istinu je bila lijepe, pak makar su i dragi kameni u naušnicah i prstenju, nojevo perje na ogromnom skrlljaku i svilna oprava samo immitacija bila, to je u njih ipak šik i elegant izgledala. . . . Zdihavajuć se je preoblačila, a onda je stala u kuhinji za stolom, te je pomagala sestri Treziki rublje spravljati. . . .

Nieke večeri je Marica uz put domov

— **Hédervaryova audiencija.** Magjarski ministar-predsjednik, grof Hédervary Karolj je u minucem pondelek vu Beču pred poldan ob 11. uri na izpitivanju bil pri kralju. Petfertalj ure dugo je stal grof Hédervary pred kraljom. Kaj su se spominali, to novine ne pišuju. Za neštore danē budemo mortig već znali.

— **Ulični boj u Beču.** U Beču od ljudstva jeden veliki diel je tekućeg meseca 17-ga dana proti drağoče veliko demonstraciju napravil. Siromaški ljudi, koji jako rētko imaju pri stolu toplu hranu, meso, jer sve je drago su takvu halabuku delali, da strahovito je bilo on dan u Beču. Više kak ceterdesetjezer pēsoni su na varaške hiže, i na druge zidanice jurisali i proti redarom su stali tak, da su morali za pomoć soldate prositi. Čeli boj je nastal na ulicah, demonstranti su — kak u 1848. godinu — barikade nastavili na ulicah, i harcuvali su. Soldati su na to streljali na puka, i za bojom osemdeset pēsoni su se oranili, a jeden pako je na lice mesto mrtev ostal. Kada je naš kralj čul, kaj se je pripetilo u Beču, jako se je razžalostil, i to je odgovoril: — Žalostno da sem i to moral dočekati. Vu onim dogodjaju, ako bi se uzbuza ponovila, budu odmah statariuma oglasili. Ne samo u Beču, nego i u Pragi, u Gracu demonstrējaju ljudi proti drağoče. Bormeš drağoča je ne samo u Beču, Pragi i Gracu velika, nego i pri nas. Nitko neče pomagati siromaškomu puku. Činovniki malu plaću imaju, a ziveti svaki človek mora, jer nemre gladno u grob stupiti. Želudac potrebuje svoje hrane, ar drağać se uništi človečje jakost

— **Željeznička katastrofa.** Polag Puersa (Belgija), blizo Mechelu varaša su se september 18-ga pred poldan dva vlaki skupastresnuli, med tēm su se dvajsti pēsoni oranili. Materialni kvar je znameniti.

— **Pustolovina Edisonova.** Edison, glasoviti amerikanec, koj je ne ždavnja u Budapeštu hodil, je september 17-ga dana svojim automobilum u Lauf (Nemskiorsag) občini jednoga petnajst godišnjoga dečaka zgzalil, koj je odmah umrl.

— **Pronevjerjenje.** Hetzler Frigies 32 godišnji bankčinovnik je u Augsburgu jeden milijun marke pronevjeril, i skočil. Pronevjerjenika i u Budapeštu potraživaju detektivi.

se s niekim elegantnom mladićem spoznala, koj joj je odkril, da se već duže vriemena za nju zanima te da su mu nakane čiste i ozbiljne, ako i ona isto čuti kaj on — t. j. na kratko, on ju želi za ženu uzeti. Pripovieda, da je činovnik u niekoj štiedilni, ima veliku plaću, a imati će još veću te ima pravo na penziju.

Marica je bila sva zmetena, pogledavša u budućnost, koju joj je taj mladić tak liepo zmalal. A kad je poslie došel spomenek o rodbinstvu, onda ju je bilo sram povedati istinu, već je lagala, da je njezina mati vdovica niekog višjeg činovnika, koja iz svoje dostatue penzije žive, a sestra da je zamuzna za niekog velikog trgovca. . . .

Otto Haniš (tako se je zval taj mladić) je izbilja imal poštene namiere sa Maricom, pak je želel, da ga ona svojoj materi predstavi, za da se o ženitvi dogovore, ali Marica je znala tu njegovu želju uvijek odgadjati; ali kad je Otto pošto po to hotel do njezine matere dojti, dospela je Marica u nepriliku. Ona ga je vodila do kramarije, prosila ga je, da ju malo tu vani pričeka, jer ona mora tu nieku malenkost kupiti.

— **Potres.** Septembar 17-ga dana u zoru je u Medjimurju potres bil, koj je nikakvoga kvara ne zrokuval. I u Nagjkanizi on dan u jutro ob fertalj osmi uri su čutili stanovnici potresa.

— **Naglo smrt.** U minucem pondelek u jutro na Budapeštu vu dunabrežljskim kolodvoru je Nadasi Béla od državne željeznice činovniku na hitroma hudo postalo i umrl je. — Na Üllői-putu vu glavnim varasu, je pondelek pred poldan Majorosi Matjaš 36 godišnji mašinista na hitroma skupa opal i umrl.

— **Bugarski kralj u Budapeštu.** Ferdinand bugarski kralj, koj sada na njegovim magjarskim imétku vadasi, u bližneše vrieme, bršcas u oktobar mesecu, bude na dva dane u Budapešt došel i našemu kralju će biti gost. Tak se čuje, da i njegva supruga bude na Budapešt došla.

— **Ogenj u ivankocskim logu.** Septembar 12-ga poslie podne ob 1 uri od Alsöldendva varaša na 3 kilometar dalečine vu ivankocskim logu je ogenj nastal. Dok su vatrogasci na lice mesto došli, već je ognju konec bil. Po prilici na 2 mekol teritoriumu je šuma zgorela.

— **Nesreća.** Jambor Šandora supruga, jedna leduvajlaluiska žena je tekućeg meseca 3-ga dana iz jedne visoke drève slive brala. Med sabiranjem je ravnotežje zgubila, doli je opala iz drève i odmah je umrla.

— **Veliki ogenj na Muraszerdahelju.** Tekućeg meseca 14-ga dana je u Muraszerdahelju občini veliki ogenj pustošil. Ogenj se je on dan poslie podne za ran hapil na Bakač Antalovom gruntu. Bakačovi su se žurili na polje, i predi, dok bi otišli, gazda je na pipu vužgal. Bršcas od vkrajhitjene šibice se je suha trava vužgala, koja je i u blizini stojeću slamu u plam donesla. Iz slame se je ogenj prèkhitil na hižu, odonud na škedenj i na susedovo hižu. Ljudi su na fletnoma skupabežjali, ali sve je zašadavo bilo, jer okoli čertete ure već su više stani u plamou stali. Vezda su Muraszerdaheljcami na Alsöldendva telegraferali po vatrogasce, ali ovi su ne došli na pomoć. Do kesno odvečer je ogenj trajal, kada su 4 hiže, 12 škednji, više pokrajine i živine zgoreli. Kvar je veliki, ar samo malo je bilo osjeguravano.

U stacunciu je sedela Marčina mati za dišećem zelnim lagvom, a sestra Trezika svojim mužem su slagali povertelje za prodaj.

Marica stupi u stacunciu i onak na bežećki veli si materi: »Mama, bieži hitro gore u stan, pak se liepo obleči, jer moj Otto ti se predstaviti želi.«

»Zakaj bi se ja sad po štengah gore spinjala u sobu, mladi gospon neka jednostavno dojde simo u stacun.«

»Simo u stacun?« — osupne se Marica oholo — »u taj smrdlivi stacun, gde ti tu u rubcu zamotana sediš, a Trezika svojim vrtlarom zamazani, podsukanemi rukavi kak težaki delaju?« — Ne — to ne!»

»Ah tak«, — veli gospa Ferošovka glasno — »ti držiš da bi ja bila preprosta za tvojeja Otta u rubcu na glavi, — no, posudi mi tvojeja pečetskoga koša, da si ga na glavu metnem, mozbit bi se onda mogla dopasti tvojemu Ottu.«

U to vrieme pak je Otto bil sit toga načekivanja vani, pak je neopaženo stupil u taj imieni stacunciu, gde je onda i te zadnje rieči Ferošinkine rieči čul. On je sve razmel i na jedan kralj je bil vani na

— **Smrtna nesreća.** U Kiškomaromu su u minucem nedelju prèk občine jednu mašinu za orati leglili. Jeden Hajdu Šandor zvani 10 godišnji dečak iz zloban je gori-doli skakal na mašini. Na jenkrat se je skliznuo i smrtno doli je opal na zemlju. Iztragu su podigli.

— **Vmorjeni občinski kanas.** U zalaapatskim hataru vu jednim logu su tamohodeći ljudi, na jedno vmorjeno mužko mrtvo tielo došli. Od mrtvo tielo na sinjaku je jedna velika rana bila, a okoli pako je velika krvava mlaka pokrila zemlju. Vmorjeni je Čorba Pal občinski kanas bil, koga su bršcas iz potaje smrtno strelili. Činaca vezda iskaju.

— **Vtopili su se.** U Kerkakutas občini na nenokši su više deca krave pasli. Izmedju njih Manfal Gjula 7 godišnji dečko je Németh Jožef 8 godišnjoga dečaka prosil, da nek pazi on na njegve živine, on sam pak je u Cup-zvani potok se išel kupat. Na jedenkrat se je veliki krič čul odonud, gde se dečko kupal. Pastiri su se k vodi žurili, i strašno su vidli da se je njihov pajdaš vtunul. Németh Gjula je oblečeno za njega skočil, ali jer je ne mogel plavati, i on se na hitroma vtunul. Druga deca su plašeno bežjali u selo, gde su cieloga dogodjaja povedali ljudem, na to su ljudi van išli, kaj budu mrtve tièle vanvlovili. Na dugi čas našli su male mrtve tièle, kak su se tvrdo skupadržali.

— **Novi zirski opat.** Tekućeg meseca 17-ga dana su u Zircu od cistercita reda člani novoga opata zbirali. Tri kandidati su bili, i to: dr. Békefi Remig, dr. Pistler Imre i dr. Kaššuba Domokoš. Največ votume je dobil (74) dr. Békefi Remig; dakle on je za opata zebzan.

— **Petar kralj u Budapeštu.** U Belgradu, vu politiniem okrugu tak govoriuju, da bude Petar serbski kralj u oktobar mesec prvim polovicu, kada će magjarski kralj u Budapešt doći, svojega ostanoga pohoda napraviti pri Ferencz Jožef kralju. Petar kralja vu putu bude Milovanović ministar od izvanjskih posala sprevodil.

— **Kralj.** Njegovo Veličanstvo Ferencz Jožef magjarski kralj — kak iz Beča javiju — bude u oktobar mesec drugi polovicu na Budapešt dolazil i črez više tjedne

vuilići, a kad je poslie Marica van došla, već nije našla svoga zaručnika vani pred vratu. Drugog dana doli ona od njega list, u kojem joj piše, da on neželi samo liepu i nobl zaručnicu, već i poštnu, dobru ženu, koja nelaže i koja se svojih marljivih i poštenih rodjakah nesrami — — —

Ostavljena mladenka se je u istinu žalostila nad tem nezgodom, ali je u sebi morala priznati, da je grubo falala, te se je i vrhu toga sramila, pak je za stalno si preduzela poboljšati se. Ali njezino kajanje je došlo prekasno, jer njezin Otto, ozvolvoljen nad njezinom bedastom i izpraznom gizdostju, ju je ostavil.

Poslie toga je prošla jedna godina i kad je Jagić Tonček videl, da se je Marica Feroš jedno malo primirila i da neleti već tako visoko, već da je pametnija postala, išel je k-njoj te je pokućil na njezinom srđeu i — ona mu je s veseljem odpre.

Ona je spoznala njegova dobra svojstva i pošto su se njezine oči otvorile, videla je, da ona više spada k podvorniku Tončeku, nego k nobl gosponu Ottu —

Em. Kollay.

bude u Gödöllő stanuvaj. Kada će doći kralj u Budapešt, to je još ne zadržavano. Do vezda je tak odredjeno, da oktobar 9-ti će biti on dan.

— **Zgazil ga je automobil.** Vezda, kada već i psi na automobilu hodiju, jako gaslokrat se pripetiju nesreće s ovom novom mašinom. Ne ga dana, kaj ne bi človek čul nesreće s automobilami, bormeš kola, kućije ne delaju tak čudaj nesreće, kak ova smrdeća mašina. Tekućeg meseca 19-ga dana odvečer u Budapeštu vu Damjanich-ulici pred 34. brojni hiži je Haan Henrik sofför s 982. brojnim automobilom Žamboky Sandor 9 godišnji skolskoga dečka zgazil. Nesretnoga diaka, koj je pogibelne rane trpel, su branitelji u Rokus-spital spravili. Proti nepazljivoga soffóra je redarstvo iztragu podiglo.

— **Zagrebački nadbiškupov imetek.** Naš nadbiškup, koj je vezda ne zdavnja prodal svojega 4 jezer mekol billédskoga imetka, kupil je za 2 milijun 40 jezer kurune brezovicaiskoga vlastelinstva. Na ovim 2 jezero 800 mekoltnim imetku budu vezda i vinovicafabriku zidali.

— **Novi ministar.** Kralj je vitez Auffenberg Mor pešičkoga generala za ministar vojnih posala imenovaj. Auffenberg se je u 1852. godinu narodil u Troppau varašu. Ferencz Ferdinand priestolonasljednik ga je ljubezno gradulèral vezda. Auffenberg je u 1878. u Bosniju vojuvaj, i služil je u Budapeštu i Gjörü. Od 1909. godine je zapoviednik od 15-ga vojnoga sbora.

— **Letjenje okoli zemlje.** Bože moj, kak se čudaj pripeli na zemlju, i kak se trsiju nešteri ljudi na to, da čim većesga glasa imaju na zemlju. Vezda iz Pariza javiju, da jeden Manet zvani, poznati aviatikuš svojim Million zvanim pajdašum skupa hoće na jednim biplanom zemlju, ovo staru kuglju, okoli letjeti. Jeli će biti iz toga nekaj novoga, ne moći znati. Istina je samo to, da Manet aviatikuš veliko batrivost more imeti k ovoj deli.

— **Zgoreti željeznički most.** Od Körmend-murasombatske željeznice ober Čörnőca stojeći, 40 meter dugi drveni most se je septembar 15-ga u jutro, bršcas od lokomotiva iskre vužgal, i dok su to spazili, već je s takvim jakostjum gorel, da su ga ne mogli gasiti, i tak jednoga vlaka, koj bi rano onda morajl prèk mosta štopojućiti, je vahtar na putu prestavil. Čeli most je zgorel. Za mesec dni budu stopram gotovi s novim mostom. Kvar je dost veliki.

— **Jednoga krvnika smrt.** Černišev zvanoga krvnika, koj je peddesetdem krivolčnosti delal su u minucem dneve iz Varšoa na stavropolsku tamnicu hoteli spraviti, kaj ga budu tam izpitivati; ali Černišev krvnik je med putem umrl.

— **Soldački automobil i seljak-kola.** U Rzewowu med soldacke vježbanje se je jeden soldački automobil polag Zwicyce s jednim seljakkolom stresnul. Na koli je sedel jeden seljak, komu je od kole vupora prèk njegvo tielo išlo. Nesretni človek je odmah umrl.

Szivárka papír és szivarkahüvely
ABADIE
PARIS
Minden főzsdében kapható

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	22 20—
Rozs	Hrz	15 40—
Árpa	Ječmen	15 50—
Zab	Zob	15 40—
Kukoricza	Kuruza suha	15 80—
Fehér bab új	Grah beli	29 40—
Sárga bab	» zuti	29 ——
Vegyes bab	» zmésan	25 ——
Kendermag	Konopljeno seme	22 ——
Lenmag	Len	28 ——
Tökmag	Košćice	27 20—
Bükköny	Graloorka	16 50—

098 1—3

Eladó üzlet.**Letenyén, Zalamegyében,**

bírósi székelyen, hat évig még adómentes

Kocsma, kávéház és vendéglő

vezetés hiánya miatt sürgősen eladó. Kétúzó üzletmenet, mely fogyasztási bárcákkal igazoltatik. Ár a modern berendezéssel együtt 24000 korona, átvehető 4—5000 koronával.

Özv. Horváth Péterné.

Szép tűzifát

098 2—3

bükk hasáb, szállítók szlavonai erdőből bármely állomásra bérmentve.

Klein Gyula, Bares.**Беро оџревно дрво,**

bukovo cjepanica, odpremam iz moje slavonaiške šume na kojigod štacion.

Klein Gyula, Bares.

Egy jó erkölcsű fiu

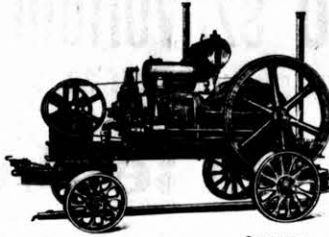
könyvkötő tanulónak

felvétetik

Strausz Sándor könyvkötészetében
Csáktornya.

∴ Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ∴

== eredeti „OTTO” motorok, ==

benzin-benzol-petrolin-szlvogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK**LANGEN & WOLF WIEN**

Laxenburgerstrasse 53

792 24—24

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

029
18

Alábbi világhírű czégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

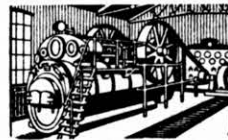
Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók

∴ Régieket átcsereél ujra ∴

Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

„Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Grands-Prix”.

— Az eredeti Wolf szerkesztő

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szeleplementes szabatosági vezényművel, 10-300 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére

a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF**MAGDEBURG-BUCKAU**budapesti képviselősege: Boros Artur okl. gépészmérnök
Rottenhiller u. 33.

Üsszgyártás 760.000 lóerőn fölül

FISCHEL FÜLÖP**(STRAUSZ SÁNDOR)****KÖNYVNYOMDÁJA****CSÁKTORNYA**Elvállal nyomdai munkákat
úgy egyszerű mint a
legdiszesebb kivitelig

**Csak Animo
pezsgőt igyunk!**

**Kellemes üdítő ital!
Hazai gyártmány!**

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300 – 600 K.

Hecht Bankház Részvénytárs.
Budapest, Ferenciek-tere 6.

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítása

Budapest, VIII., Köztemető út 4 szám.

Telefon 91-76.

Iroda.

BLUM LAJOS sírkőraktárban.

Bel. 6-*

Muraközi finom
Ó szilvórium

literes palackokban literje 2 K, 60 fill.

Prazni lagvi

se moraju na fal ciene dobiti pri

Rosenberg Lajos

Csáktornya

: Ugyanott használt üres hordók olcsó árban kaphatók:

Új gőzfűrész Pettauban.

RUZICKA ALBERT cég a pettaui vasúti állomás közvetlen közelében a kor igényeinek megfelelően teljesen új gőzfűrész építtetett, mely gőzfűrész, részben bér munkák teljesítésével, részben pedig saját faanyagának feldolgozásával fog foglalkozni.

Ezen gőzfűrész gyárban minden iparos, a ki faanyagok feldolgozásával foglalkozik alkalmat talál, hogy az új gyalugépeken és körfűrészben mérsékelt munkadíjért faanyagát a feldolgozáshoz előkészíttesse és meggyalultassa és ezáltal a munkáját könnyebben és gyorsan végezhesse.

A cég különben továbbra is bevásárol és raktáron tart minden fajta faanyagot és kész fűrészelt fákat és kéri a tisztelt vevőközönséget, hogy a gyárat lehetőleg foglalkoztassák.

— Legjobb és lehető gyors kiszolgálás feltétlenül biztosított. —

Nova paropila (parna žaga) u Ptuju. (Pettau).

Tvrđka ADALB. RUZICKA u Ptuju poleg željezničke kolonije ptujskog kolodvora je dala zidati jednu paropilu (parnu žagu) koja je tako dobra, kako u današnjem vremenu najbolša more biti.

Ova tvrđka bude rezala i svoje drva i za plaču ludska drva takaj.

Ima čiste nove hobličke mašine i krugne žage i svi s drvom delajući majsteri moreju tam svoja drva pripravljati i hoblitati i to za malu plaču i tako, da majsteri delo hitro budu mogli svršiti.

Tvrđka kupi svakovrstna drva i prodava gotova rezana drva.

Zato tvrđka moli svakoga, koga tiče, nek izvoli svoje posle pri joj dati obaviti, joj prodati ili od je kupiti, jer ova tvrđka bude svoju dužnost najbolje i najfletnije svršila i se trsila, da svaki, koj žom posla ima, žom najzadovoljniji bude.

096 2-3